T002 A HÀM II 05-Đại Bát Niết Bàn Q.hạ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH ÑAÏI BAÙT-NIEÁT-BAØN QUYEÅN III

Baáy giôø, ôû nuùi Tuyeát coù taùm vaïn boán ngaøn con voi traéng, ngaøy ngaøy ñi ñeán saép haøng tröôùc ñieän nhaø vua. Khi aáy vua nghó: “Caùc con voi traéng naøy thöôøng ñeán ñaây taát phaûi ñi qua caùc ñöôøng giaãm ñaïp muoân vaät”. Lieàn leänh cho quan chuû binh: –Töø nay veà sau khoâng caàn cho ñaùm voi ñoâng ñaûo aáy ñeán ñaây haøng ngaøy! Traûi qua moät ngaøn naêm coù theå ñeán moät laàn, nhöng chæ caàn soá löôïng boán vaïn hai ngaøn con laø ñuû, khoâng caàn phaûi ñeán taùm vaïn boán ngaøn con nhö theá! Ngoïc nöõ baùu cuûa vua teân laø Thieän Hieàn cuøng vôùi caùc phu nhaân khaùc vaø taùm vaïn boán ngaøn theå nöõ ôû trong tónh thaát, ngoài thieàn tö duy, traûi qua boán vaïn naêm, cuøng noùi vôùi nhau: “Chuùng ta ngoài thieàn tö duy taïi ñaây ñaõ boán vaïn naêm khoâng thaáy ñaïi vöông. Nay neân ñeán leã baùi thaêm hoûi”. Noùi nhö theá roài lieàn cuøng nhau ñi ñeán choã vua. Caùc cung nöõ vaøo taâu vua: –Thieän Hieàn cuøng taùm vaïn boán ngaøn theå nöõ ñeán ñeå thaêm hoûi vaán an ñöùc vua. Vua nghe xong lieàn ñi ñeán ñieän Thuyeát phaùp, leân ngoài treân toøa sö töû. Trong choác laùt Thieän Hieàn vaø caùc theå nöõ coù maët ñoâng ñuû. Vua lieàn goïi tôùi tröôùc. Khi aáy Thieän Hieàn cuøng ñaùm theå nöõ laàn löôït böôùc ñeán tröôùc choã vua ngoài, ñaàu maët leã nôi chaân, thöù lôùp maø ngoài, roài thöa: –Chuùng toâi cuøng ôû trong tónh thaát, toïa thieàn tö duy traûi qua boán vaïn naêm, ñaõ laâu khoâng gaëp ñaïi vöông neân nay xin ñeán thaêm hoûi, coù ñieàu muoán taâu baøy, xin ñaïi vöông chaáp nhaän. Vua ñaùp: –Laønh thay! Tuøy yù.

49 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II Thieän Hieàn lieàn thöa: –Coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy phía Taây laø xöù Cuø-da-ni, phía Baéc laø xöù Uaát-ñôn-vieät, phía Ñoâng laø xöù Phaát-baø-ñeà, daân chuùng boán phöông raát ñoâng ñuùc, giaøu vui, an oån, thöïc haønh möôøi ñieàu thieän ñeàu nhôø vaøo söùc caûm hoùa töø uy ñöùc cuûa ñaïi vöông. Nôi coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy, nhöõng thaønh nhö Cöu-ma-baø-ñeá, soá löôïng coù ñeán taùm vaïn boán ngaøn. Nhöõng thaønh aáy, töø vua ñeán daân chuùng vaø caùc haøng Baø-la-moân ñeàu veà ñaây, muoán yeát kieán ñaïi vöông, nhöng ñaïi vöông toïa thieàn traûi qua nhieàu naêm, nhöõng ngöôøi ñeán vöông trieàu muoán ñöôïc gaëp vua ñeàu khoâng thaáy, ví nhö caùc con hieáu khoâng ñöôïc thaáy maët cha laønh. Laïi nöõa, daân chuùng trong boán thieân haï töø laâu ñaõ khoâng ñöôïc thaáy ñaïi vöông du haønh khaép choán. Xin ñaïi vöông kheùo duøng thôøi gian thích hôïp ñeå voã veà, daãn daét muoân daân. Chuùng toâi laø phaän nöõ yeáu ñuoái, thaät chaúng coù ích ñoái vôùi ñaát nöôùc, neân môùi thích hôïp vôùi vieäc ngoài thieàn laâu daøi. Ñaïi vöông laø baäc cao quyù, thoáng laõnh cai quaûn caû trong ngoaøi, taát caû daân chuùng ñeàu ngöôõng moä, toân kính, ñaâu nhö vieäc laøm cuûa haøng nöõ nhaân chuùng toâi. Naøo voi traéng, xe, ngöïa moãi thöù ñeàu coù ñuû soá löôïng laø taùm vaïn boán ngaøn, ñaïi vöông neân duøng ñeán ñeå du haønh, thöôûng ngoaïn. Ñaïi vöông ngaøy xöa thöôøng vì moïi ngöôøi giaûng

noùi chaùnh phaùp, chæ daïy tu taäp möôøi ñieàu laønh. Nhöng trong thôøi gian ngaøi ngoài thieàn vieäc naøy ñaõ boû pheá. Khi aáy Thieän Hieàn duøng caùc vieäc nhö vaäy ñeå taâu baøy, can giaùn ñöùc vua. Vua Ñaïi Thieän Kieán nghe xong nhöõng lôøi aáy, lieàn ñaùp: –Khanh tröôùc sau ñeàu duøng vieäc laønh ñeå can giaùn, khuyeán khích ta. Nay nghe naøng noùi thaät traùi vôùi yù ngöôøi xöa. Thieän Hieàn nghe ñöùc vua daïy nhö theá thì rôi leä nghó: "Ta sôû dó daùm can giaùn ñaïi vöông vì cho nhaän thöùc cuûa mình laø ñuùng, nhöng khoâng kheùo laïi sanh toäi loãi", lieàn töø toøa ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã nôi chaân ñöùc vua vaø thöa: –Thieáp nay ngu si khoâng roõ chaùnh lyù, môùi daùm ñem nhöõng vieäc nhö theá ñeå can giaùn ñaïi vöông. Kính mong ñaïi vöông cho thieáp ñöôïc saùm hoái. Vua Ñaïi Thieän Kieán ñaùp lôøi Thieän Hieàn: –Taát caû caùc haønh ñeàu laø voâ thöôøng, aân aùi tuï hoäi roài cuõng bieät ly. Boán coõi thieân haï naøy tuy giaøu maïnh nhö vaäy nhöng khoâng bao laâu nöõa ta cuõng phaûi lìa boû. Ta ngaøy xöa traûi qua taùm vaïn boán ngaøn naêm laø beù

thô, taùm vaïn boán ngaøn naêm laøm ñoàng töû, taùm vaïn boán ngaøn naêm thoï phaùp quaùn ñaûnh laøm thaùi töû, taùm vaïn boán ngaøn naêm nhaän leã quaùn ñaûnh ôû ngoâi vua, sau ñoù môùi thaønh Chuyeån luaân thaùnh vöông, thoáng laõnh khaép boán coõi thieân haï, baûy baùu ñaày ñuû, taùm vaïn boán ngaøn naêm haønh xöû vieäc daân, taùm vaïn boán ngaøn naêm vì muoân daân giaûng noùi chaùnh phaùp, taùm vaïn boán ngaøn naêm ngoài thieàn tö duy. Suoát trong thôøi gian naêm möôi taùm vaïn taùm ngaøn naêm, tuy thoï maïng daøi laâu nhö vaäy roài cuõng phaûi chaám döùt. Ta nay ñaõ giaø, maïng soáng saép heát, caùc baäc vua ngaøy xöa ñeàu toân quyù duïc laïc, nhö ta khoâng khaùc, roài cuõng taøn taï trôû veà vôùi voâ thöôøng. Thaønh Caâu-thi-baø-ñeá vaø taùm vaïn boán ngaøn thaønh lôùn khaùc roài cuõng bò dieät, khoâng neân ñoái vôùi caûnh aáy sanh loøng meán yeâu tham ñaém, taêng tröôûng taâm buoâng lung. Ta nay sôû dó ñöôïc ñòa vò toân quyù, thuø thaéng naøy ñeàu do ngaøy xöa gom goùp caùc nghieäp laønh, vaäy ngaøy nay cuõng phaûi gieo troàng nhieàu thieän nghieäp ñeå taïo nhaân toát cho ñôøi sau. Vì theá neân ta phaûi ngoài thieàn traûi qua nhieàu naêm thaùng. Baáy giôø Thieän Hieàn vaø caùc theå nöõ nghe ñöùc vua daïy nhö vaäy trong loøng hoan hyû, ñaûnh leã nôi chaân vua, roài trôû veà cung cuûa mình. Khoâng bao laâu sau nhaø vua oám ñau, töï bieát saép maïng chung lieàn laäp thaùi töû leân laøm vua, nhoùm hoïp caùc vò ñaïi thaàn, cuøng caùc haøng Baø-la- moân, Tröôûng giaû, Cö só, duøng nöôùc nôi boán beå laøm leã quaùn ñaûnh cho thaùi töû. Vieäc ñaõ hoaøn taát, vua lieàn maïng chung, sinh leân coõi Phaïm thieân. Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán laøm vua tuy thoáng laõnh caû boán coõi thieân haï maø choã ôû chæ choïn laáy coõi Dieâm-phuø-ñeà. Coõi aáy tuy coù taùm vaïn boán ngaøn thaønh lôùn maø choã ôû chæ coù thaønh Caâu-thi-baø-ñeá. ÔÛ trong nuùi Tuyeát, coù taùm vaïn boán ngaøn voi traéng baùu maø vua chæ cöôõi chæ coù moät con. Tuy coù taùm vaïn boán ngaøn con tuaán maõ hay maø vua chæ duøng moät con. Tuy coù taùm vaïn boán ngaøn xe baèng baûy baùu maø vua thöôøng ngöï giaù chæ moãi moät chieác. Tuy coù taùm vaïn boán ngaøn vò phu nhaân, maø vua yeâu meán chæ coù moät ngöôøi. Taùm vaïn boán ngaøn ngoâi

ñieän baùu chaïm troå trang söùc, vua söû duïng chæ coù moät ñieän. Ñoái vôùi thaân mình chæ caàn vöøa ñuû no nhöng vua luoân doác söùc lo toan khaép boán phöông thieân haï, buoäc taâm theo vieäc beân ngoaøi, luoáng nhoïc tinh thaàn, khoâng maøng thaân theå. Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán ñaâu phaûi ngöôøi naøo laï, chính laø thaân Ta. Ta ngaøy xöa soáng trong ñòa vò toân quyù, quoác ñoä thaønh trì ñeàu ôû taïi ñaây. Cuõng chính nôi thaønh naøy Ta laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, taïo moïi lôïi ích cho voâ löôïng chuùng sanh soá löôïng khoâng theå tính. Nay chö Thieân vaân taäp ñeán ñaây ñaày caû hö khoâng, ñeàu do Ta ngaøy xöa khi

 laøm vua, luoân duøng caùc phaùp laønh ñeå giaùo hoùa maø ñaït ñöôïc. Chö Thieân aáy nay cuõng taïi thaønh naøy thaáy Ta saép vaøo Nieát-baøn, seõ khieán hoï roài cuõng seõ ñöôïc quaû Nieát-baøn. Naøy Toân giaû A-nan, do caùc söï kieän nhö vaäy, neân Toân giaû chôù cho raèng thaønh Cöu-thi-na naøy laø xa xoâi, nhoû heïp. Nay Ta quyeát ñònh truù ôû ñaây maø vaøo Nieát-baøn. Khi Ñöùc Nhö Lai dieãn baøy veà vieäc aáy, coù voâ soá öùc chö Thieân vaø loaøi ngöôøi, ôû trong caùc phaùp xa traàn caûnh, lìa caáu nhieãm, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh, lieàn ñoàng thanh baïch Phaät: –Kính baïch Theá Toân, töø thôøi xa xöa voâ löôïng voâ bieân A-taêng-kyø kieáp, Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng caùc phaùp laønh taïo lôïi ích cho chuùng con, nay laïi ôû ñaây maø vaøo Nieát-baøn taïo söï an laïc cho chuùng con. Lieàn laäp töùc tung raûi hoa thôm vaø taáu nhaïc trôøi, ca vònh taùn thaùn ñeå cuùng döôøng Ñöùc Phaät. Toân giaû A-nan baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, kyø laï thay! Thaønh Cöu-thi-na naøy veà thôøi quaù khöù ñaõ coù nhöõng vieäc kyø laï ñaëc bieät. Con nay khoâng coøn sanh taâm coi thöôøng nöõa. Ñöùc Theá Toân baûo A-nan: –Toân giaû haõy vaøo thaønh Cöu-thi-na noùi vôùi caùc Löïc só: “Ñöùc Phaät trong ngaøy hoâm nay, sau nöûa ñeâm seõ vaøo Nieát-baøn”, ñeå hoï coù theå ñeán gaëp gôõ Ta, neáu coù choã nghi hoaëc thì maëc tình thöa hoûi, chôù ñeå khi Ta ñaõ vaøo Nieát-baøn khoâng kòp thaáy nhau, sanh taâm hoái haän. Toân giaû A-nan nghe Phaät daïy nhö vaäy thì caøng buoàn thöông xoùt xa, roài ñaûnh leã nôi chaân Phaät, thaân töôùng giöõ ñuùng oai nghi cuøng vôùi moät Tyø-kheo khaùc ñoàng vaøo thaønh. Luùc ñoù, trong thaønh Cöu-thi-na, caùc vò löïc só nam nöõ, lôùn nhoû, môùi vöøa nhoùm hoïp baøn luaän veà vieäc Ñöùc Nhö Lai seõ vaøo Nieát-baøn, moïi ngöôøi ñeàu muoán ñeán vieáng Ñöùc Phaät. Khi gaëp Toân giaû A-nan, hoï lieàn hoûi: –Chuùng con nghe Ñöùc Theá Toân ñang nghæ ôû giöõa hai coäi caây Sa-la saép vaøo Nieát-baøn, chính chuùng con vöøa baøn luaän muoán ñeán choã Phaät. Toân giaû A-nan trình baøy ñaày ñuû nhöõng lôøi daïy cuûa Ñöùc Nhö Lai cho caùc Löïc só. Hoï nghe roài thì ñeàu buoàn thöông than khoùc, coù ngöôøi ngaát xæu treân ñaát, cuøng than thôû: –Hôõi oâi, khoå thay! Con maét cuûa theá gian saép maát. Chuùng ta töø nay bieát nöông töïa vaøo ñaâu! Cuõng nhö beù thô maát ñi meï hieàn, töø nay veà sau

coõi trôøi ngöôøi seõ giaûm bôùt, ba ñöôøng aùc ngaøy caøng taêng theâm. Roài hoï thöa vôùi Toân giaû A-nan: –Caû quyeán thuoäc chuùng con nay muoán ñeán vieáng Phaät. Toân giaû A-nan trôû veà baïch Phaät: –Con ñem lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân vaøo thaønh tuyeân noùi, caùc vò Löïc só ñeàu kinh hoaøng, khoùc than, thöông tieác,

taát caû seõ ñeán chieâm ngöôõng Ñöùc Theá Toân. Caùc vò Löïc só nam nöõ, lôùn nhoû, taát caû cuøng nhau rôi leä than thôû, theo ñöôøng ñi ñeán vieáng Phaät. Baáy giôø Toân giaû A-nan nhaän thaáy caùc vò Löïc só soá löôïng quaù ñoâng, neân töï nghó: "Neáu ñeå cho töøng ngöôøi vaøo leã Phaät thì seõ khoâng bieát ñeán khi naøo môùi xong, ta nay neân saép xeáp cho töøng gia ñình leã Phaät". Khi caùc vò Löïc só ñaõ ñeán choã Phaät, Toân giaû A- nan lieàn noùi vôùi hoï: –Caùc vò ñeán ñaây soá löôïng quaù ñoâng, neáu moãi ngöôøi vaøo leã Phaät seõ laâu laém môùi xong. Nay moãi gia ñình haõy cuøng luùc vaøo leã baùi. Caùc vò Löïc só nghe theo lôøi chæ daãn aáy, lieàn laàn löôït vaøo leã Phaät roài luøi laïi, ngoài qua moät beân, baïch Phaät: –Xin Ñöùc Theá Toân truï theá trong moät kieáp hoaëc gaàn moät kieáp, khoâng vaøo Nieát-baøn ñeå ñem laïi lôïi ích cho taát caû trôøi, ngöôøi. Nay chuùng sanh seõ khoâng coøn maét tueä, kính mong Ñöùc Theá Toân vì chuùng sanh maø laøm ngöôøi khai môû daãn daét. Ñöùc Nhö Lai noùi vôùi caùc Löïc só: –Caùc vò nay khoâng neân thöa thænh Ta nöõa. Vì sao vaäy? Vì taát caû caùc haønh ñeàu laø voâ thöôøng, aân aùi tuï hoäi roài cuõng phaûi bieät ly. Neáu Ta ôû ñôøi duø ñuû moät kieáp roài cuõng hoaïi dieät. Nhöõng phaùp Ta ñaõ giaûng noùi caùc vò neân nhôù nghó, giöõ gìn, tuïng nieäm chôù ñeå queân maát. Neáu ñöôïc nhö vaäy thì khoâng khaùc gì Ta coøn taïi theá. Caùc vò Löïc só nghe Phaät daïy nhö vaäy thì khoâng daùm thöa thænh nöõa, nhöng trong loøng buoàn raàu, aûo naõo, ngoài im laëng. Baáy giôø, trong thaønh Cöu-thi-na coù moät vò ngoaïi ñaïo teân laø Tu-baït-ñaø-la, ñaõ moät traêm hai möôi tuoåi, thuoäc haøng thoâng tueä, töøng ñoïc tuïng boán boä Veä-ñaø, taát caû caùc thöù saùch vôû luaän thuyeát ñeàu thoâng thaïo, ñöôïc moïi ngöôøi toân kính. OÂng nghe Ñöùc Nhö Lai ôû giöõa hai coäi caây trong röøng Sa-la saép vaøo Nieát-baøn, neân töï nghó: "Caùc saùch vôû, kinh luaän cuûa ta ñoïc coù noùi caùc Ñöùc Phaät ra ñôøi raát laø khoù gaëp, nhö hoa Öu-ñaøm-baùt laâu laém môùi xuaát hieän moät laàn. Ngaøi ñang ôû trong röøng Sa-la, ta nay coù choã nghi ngôø haõy

53 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II ñeán thöa hoûi. Ñöùc Cuø-ñaøm neáu coù theå giaûi quyeát nghi ngôø cho ta thì môùi thaät söï laø baäc ñaït ñöôïc Nhaát thieát chuûng trí". Suy nghó nhö theá roài, oâng beøn ñi ñeán choã Phaät. Tôùi phía ngoaøi röøng, oâng gaëp Toân giaû A-nan, lieàn thöa: –Trong saùch vôû, kinh luaän cuûa toâi ñoïc coù noùi: "Ñöùc Phaät ra ñôøi raát laø khoù gaëp, muoân ngaøn vaïn kieáp ñeán thôøi môùi xuaát hieän, nhö hoa Öu- ñaøm-baùt khoâng theå deã gaëp". Ngaøi giaùo hoùa ôû ñôøi toâi khoâng ñöôïc gaëp töø ñaàu, nay nghe taïi ñaây, trong röøng Sa-la naøy, Ngaøi saép vaøo Nieát-baøn, toâi coù choã nghi ngôø muoán ñeán thöa hoûi, Toân giaû coù theå vì toâi maø baïch vôùi Ñöùc Theá Toân laø toâi raát mong muoán xin ñöôïc gaëp Ngaøi. Toân giaû A-nan nghe Tu-baït-ñaø-la noùi nhö theá, lieàn suy nghó: "Ñöùc Theá Toân hieän nay boán ñaïi khoâng ñieàu hoøa, tieáp chuyeän vôùi nhöõng ngöôøi ñeán thaêm quaù laâu, neân Ngaøi ñaõ meät moûi, giôø laïi cuøng ngoaïi ñaïo naøy gaëp gôõ taát coù noùi baøn luaän giaûng giaûi, neáu cho oâng ta vaøo seõ khieán cho Ñöùc Theá Toân caøng meät hôn nöõa". Nghó nhö vaäy, neân lieàn ñaùp: –Ñöùc Theá Toân hieän nay boán ñaïi khoâng ñieàu hoøa, ñang naèm nghæ trong röøng caây, thaân beänh neân raát meät moûi, oâng khoâng neân vaøo

gaëp Ñöùc Nhö Lai, chôù laøm trôû ngaïi khi Ñöùc Nhö Lai saép vaøo Nieát-baøn. Tu-baït-ñaø-la ba laàn thöa thænh nhö vaäy, vaø Toân giaû A-nan cuõng laïi ba laàn ñaùp nhö theá. Khi aáy Ñöùc Theá Toân duøng thieân nhó thanh tònh, nghe tieáng Tu-baït-ñaø-la thöa thænh Toân giaû A-nan, laïi quaùn saùt caên cô bieát laø luùc coù theå ñoä, lieàn duøng Phaïm aâm baûo Toân giaû A-nan: –Toân giaû chôù laøm trôû ngaïi ñoái vôùi ngöôøi ñeä töû sau cuøng cuûa Ta. Haõy cho Tu-baït-ñaø-la ñeán tröôùc ñaây, Ta muoán gaëp oâng aáy. Ngöôøi aáy chaát tröïc, thoâng tueä, deã ngoä, sôû dó ñeán ñaây laø muoán giaûi quyeát choã mình coøn nghi ngôø, chaúng phaûi ñeán ñeå tranh luaän hôn thua. Toân giaû A-nan lieàn vaâng lôøi daïy cuûa Ñöùc Phaät, noùi vôùi Tu-baït-ñaø- la: –Nay Ñöùc Theá Toân ñaõ chaáp thuaän ñeå oâng ñöôïc gaëp. Tu-baït-ñaø-la nghe Ñöùc Phaät ñaõ chaáp thuaän thì heát söùc hoan hyû phaán chaán chaúng theå töï kieàm cheá, suy nghó: “Sa-moân Cuø-ñaøm chaéc chaén laø baäc ñaõ ñöôïc Nhaát thieát chuûng trí”. Roài oâng lieàn ñi ñeán tröôùc Phaät baøy toû lôøi thaêm hoûi, ngoài qua moät beân, thöa: –Baïch Ñöùc Cuø-ñaøm, toâi coù ñieàu muoán ñöôïc thöa hoûi, xin Ngaøi chaáp thuaän cho. Phaät daïy:

–Laønh thay! Laønh thay! Tu-baït-ñaø-la, oâng cöù thöa hoûi. Tu-baït-ñaø-la lieàn hoûi Phaät: –Hieän nay caùc haøng Sa-moân, Baø-la-moân trong theá gian coù saùu vò thaày cuûa ngoaïi ñaïo laø: Phuù-lan-na Ca-dieáp, Maït-giaø-lôïi-caâu-xa-leâ Töû, San-xaø-daï-tyø-la-thò Töû, A-kyø-ña-xí-xaù-khaâm-baø-la, Ca-la-cöu-ñaø-ca-chieân-dieân, Ni-kieàn-ñaø-nhaõ-ñeà Töû... ai cuõng töï noùi mình laø ngöôøi ñaõ ñaït ñöôïc Nhaát thieát trí, baûo caùc hoïc phaùi khaùc laø taø kieán, cho coâng vieäc tu haønh cuûa hoï laø con ñöôøng giaûi thoaùt, coøn vieäc haønh hoùa cuûa ngöôøi khaùc thì cho laø nhaân cuûa sanh töû, cuøng nhau tranh luaän hôn thua, phaûi quaáy. Vaäy laøm sao bieát ñöôïc thaät hö? Vò thaày naøo ñaùng ñöôïc goïi laø Sa-moân? Vò thaày naøo ñuùng laø nhaân cuûa söï giaûi thoaùt? Ñöùc Nhö Lai lieàn ñaùp: –Laønh thay, laønh thay! Tu-baït-ñaø-la, oâng ñaõ coù theå hoûi Ta veà yù nghóa nhö vaäy. Laéng nghe, haõy laéng nghe! Ta seõ vì oâng maø giaûng noùi. Naøy Tu-baït-ñaø-la, trong caùc giaùo phaùp, neáu khoâng thaáy coù phaùp Baùt thaùnh ñaïo thì neân bieát seõ khoâng coù teân cuûa boán quaû Sa-moân thöù nhaát, thöù hai, thöù ba, thöù tö. Ñaõ khoâng coù quaû Sa-moân thì cuõng khoâng coù giaûi thoaùt. Giaûi thoaùt ñaõ khoâng coù thì chaúng phaûi ñaõ ñaït ñöôïc Nhaát thieát chuûng trí. Naøy Tu-baït-ñaø-la, neáu trong caùc giaùo phaùp coù phaùp Baùt thaùnh ñaïo thì neân bieát laø seõ coù teân boán quaû Sa-moân, coù teân cuûa quaû Sa-moân thì coù giaûi thoaùt, ñaõ coù giaûi thoaùt thì chính laø ñaõ ñaït ñöôïc Nhaát thieát chuûng trí. Naøy Tu-baït-ñaø-la, chæ trong giaùo phaùp cuûa Ta môùi coù Baùt thaùnh ñaïo, coù teân cuûa boán quaû Sa-moân, laø con ñöôøng giaûi thoaùt, laø Nhaát thieát chuûng trí. Caùc haøng ngoaïi ñaïo kia nhö Phuù-lan-na Ca-dieáp..., trong giaùo phaùp maø hoï giaûng daïy khoâng coù Baùt thaùnh ñaïo, khoâng coù teân caùc ñaïo quaû cuûa Sa-moân, chaúng phaûi laø con ñöôøng giaûi thoaùt vaø Nhaát thieát chuûng trí. Neáu hoï noùi laø coù, thì neân bieát ñoù laø lôøi hö doái. Naøy Tu-baït-ñaø-la, taát caû chuùng sanh ñaõ nghe Ta giaûng daïy, coù nieàm tin, tieáp nhaän vaø tö duy, thì neân bieát ngöôøi ñoù chaéc chaén khoâng phaûi chæ nghe suoâng maø ñöôïc giaûi thoaùt.

Naøy Tu-baït-ñaø-la, khi Ta coøn ôû cung vua, chöa xuaát gia, taát caû theá gian ñeàu meâ say theo saùu hoïc phaùi ngoaïi ñaïo, vì chöa thaáy ñöôïc söï thaät cuûa quaû Sa-moân. Naøy Tu-baït-ñaø-la, Ta naêm hai möôi chín tuoåi xuaát gia hoïc ñaïo, ba möôi saùu tuoåi ôû nôi coäi caây Boà-ñeà, suy nghó roát raùo taän nguoàn veà phaùp

55 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II Baùt thaùnh ñaïo, thaønh töïu ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ñaït ñöôïc Nhaát thieát chuûng trí, lieàn ñeán nöôùc Ba-la-naïi, trong vöôøn Loäc daõ, choã ôû cuûa tieân nhaân, vì nhoùm naêm ngöôøi cuûa oâng A-nhaõ Kieàu-traàn- nhö, chuyeån baùnh xe phaùp, noùi phaùp Töù ñeá. Hoï laø nhöõng ngöôøi chöùng ñaéc ñaïo giaûi thoaùt ñaàu tieân. Baáy giôø, môùi coù teân goïi Sa-moân xuaát hieän taïi theá gian, laøm phöôùc lôïi cho chuùng sanh. Naøy Tu-baït-ñaø-la, oâng neân bieát, giaùo phaùp cuûa Ta coù khaû naêng ñaït ñeán giaûi thoaùt. Nhö Lai chính laø Baäc Nhaát Thieát Chuûng Trí. Luùc aáy, Tu-baït-ñaø-la nghe Nhö Lai giaûng noùi veà phaùp Baùt thaùnh ñaïo, taâm sanh hoan hyû, heát söùc xuùc ñoäng, khao khaùt muoán ñöôïc nghe yù nghóa cuûa phaùp Baùt thaùnh ñaïo neân baïch Phaät: –Kính xin Ñöùc Theá Toân vì con maø phaân bieät yù nghóa cuûa Baùt thaùnh ñaïo. Khi ñoù Ñöùc Theá Toân lieàn vì oâng maø phaân bieät, giaûng roäng phaùp aáy. Tu-baït-ñaø-la ñöôïc nghe Phaät noùi veà yù nghóa cuûa Baùt thaùnh ñaïo, taâm yù môû saùng, boãng nhieân ñaïi ngoä, ôû trong caùc phaùp xa lìa moïi phieàn naõo caáu nhieãm, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh, lieàn baïch Phaät: –Con nay muoán xuaát gia theo phaùp cuûa Phaät. Ñöùc Nhö Lai lieàn goïi: “Thieän lai Tyø-kheo!”. Töùc thì raâu toùc töï ruïng, aùo ca-sa maëc treân thaân, trôû thaønh Sa-moân. Ñöùc Theá Toân laïi vì oâng giaûng roäng phaùp Töù ñeá, Tu-baït-ñaø-la lieàn ñöôïc döùt heát caùc laäu hoaëc, thaønh baäc A-la-haùn. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân noùi vôùi Toân giaû A-nan: –Toân giaû nay neân bieát, Ta ôû ñaïo traøng, thaønh töïu ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, laàn ñaàu tieân noùi phaùp ñoä nhoùm naêm ngöôøi cuûa oâng A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö. Hoâm nay, trong röøng Sa-la, Ta saép vaøo Nieát-baøn, laàn sau cuøng noùi phaùp ñoä Tu-baït-ñaø-la. Chö Thieân vaø loaøi ngöôøi töø nay veà sau khoâng ai coøn nghe Ta noùi phaùp maø ñöôïc ñoä nöõa. Trong töông lai, neáu ai coù caên laønh ñaùng ñöôïc giaûi thoaùt ñeàu laø ñeä töû cuûa Ta, laàn löôït daïy cho nhau. Naøy A-nan, Tu-baït-ñaø-la tuy laø ngoaïi ñaïo, nhöng caên laønh aáy ñaõ ñeán luùc thaønh thuïc, chæ coù Nhö Lai môùi phaân bieät bieát ñöôïc. Sau khi Ta vaøo Nieát-baøn, neáu coù ngoaïi ñaïo muoán caàu xin xuaát gia theo giaùo phaùp cuûa Ta thì caùc vò khoâng neân höùa cho ngay, maø tröôùc phaûi chæ daãn hoï traûi qua boán thaùng tuïng ñoïc, hoïc taäp kinh ñieån ñeå xem xeùt taùnh yù cuûa ngöôøi aáy laø doái hay thaät. Neáu thaáy haïnh cuûa ngöôøi ñoù chôn chaát, ngay thaúng, nhu hoøa, ñoái vôùi giaùo phaùp cuûa Ta thaät

coù nieàm vui saâu xa, nhö vaäy môùi coù theå cho hoï xuaát gia. Naøy A-nan, vì sao? Vì caùc oâng trí tueä coøn haïn cheá chöa theå phaân bieät veà caên taùnh cuûa chuùng sanh, vì vaäy caùc oâng tröôùc phaûi xem xeùt. Tu-baït-ñaø-la baïch Phaät: –Con nay doác chí caàu xuaát gia, giaû söû Ñöùc Theá Toân daïy phaûi tröôùc ôû trong Chaùnh phaùp boán möôi naêm ñoïc tuïng kinh ñieån, sau môùi cho xuaát gia, con

cuõng coù theå chaáp nhaän, huoáng gì laø boán thaùng. Ñöùc Theá Toân lieàn baûo: –Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Naøy Tu-baït-ñaø-la, Ta xeùt taâm yù cuûa oâng ñoái vôùi giaùo phaùp Ta ñaõ heát loøng ngöôõng moä quy kính, nay noùi lôøi nhö vaäy chaúng phaûi laø hö doái. Tu-baït-ñaø-la baïch Phaät: –Con nay khoâng nôõ thaáy Baäc Toân quyù cuûa trôøi, ngöôøi vaøo Nieát- baøn. Con ngay hoâm nay muoán vaøo Nieát-baøn tröôùc Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät daïy: –Laønh thay! Tu-baït-ñaø-la lieàn ôû tröôùc Ñöùc Phaät nhaäp phaùp Tam-muoäi hoûa giôùi maø vaøo Nieát-baøn. Luùc ñoù Ñöùc Nhö Lai baûo Toân giaû A-nan: –Toân giaû chôù thaáy Ta vaøo Nieát-baøn maø cho raèng Chaùnh phaùp töø ñaây seõ ñoaïn döùt. Vì sao vaäy? Vì Ta xöa ñaõ vì caùc thaày Tyø-kheo cheá giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa vaø giaûng noùi roäng caùc loaïi phaùp vi dieäu khaùc. Giôùi phaùp aáy chính laø baäc ñaïi sö cuûa caùc vò, cuõng gioáng nhö Ta coøn soáng ôû ñôøi khoâng khaùc. Naøy A-nan, sau khi Ta vaøo Nieát-baøn, caùc thaày neân theo thöù lôùp lôùn nhoû maø toân kính laãn nhau, khoâng ñöôïc keâu teân hoï maø phaûi goïi nhau baèng teân trong ñaïo, neân cuøng nhau quan saùt doø xeùt, khoâng ñeå cho trong chuùng coù ngöôøi phaïm giôùi troïng, cuõng khoâng neân soi moùi tìm vaïch loãi nhoû cuûa ngöôøi khaùc. Coøn Tyø-kheo Xa-naëc thì neân xöû phaït naëng. Toân giaû A-nan thöa hoûi: –Nhö theá naøo laø xöû phaït naëng? Phaät daïy: –Naøy A-nan, phaït naëng laø taát caû caùc thaày Tyø-kheo chôù cuøng noùi chuyeän vôùi ngöôøi aáy. Toân giaû A-nan theo nhö lôøi Phaät daïy maø phuïng haønh.

57 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II Baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi vôùi caùc thaày Tyø-kheo: –Caùc vò neáu coù choã naøo coøn nghi ngôø thì cöù thaät loøng thöa hoûi, chôù ñeå sau khi Ta dieät ñoä, sanh taâm hoái haän maø noùi: “Ñöùc Nhö Lai khi gaàn vaøo Nieát-baøn trong röøng Sa-la, khi aáy ta ñaõ khoâng ñeán thöa hoûi ñeå giaûi quyeát ñieàu coøn nghi hoaëc, ñeán nay trong loøng coøn coù choã vöôùng maéc”. Ta nay tuy thaân theå coù beänh, nhöng vaãn coù theå vì caùc vò maø giaûi thích nhöõng ñieàu nghi hoaëc. Sau khi Ta vaøo Nieát-baøn, neáu ai muoán giöõ gìn Chaùnh phaùp, taïo lôïi ích cho haøng trôøi ngöôøi, thì nay mau baøy toû ñeå giaûi quyeát choã nghi. Ñöùc Theá Toân noùi roõ nhö vaäy ñeán ba laàn, caùc Tyø-kheo ñeàu im laëng, khoâng coù ai xin ñöôïc giaûi quyeát choã nghi. Luùc aáy Toân giaû A-nan baïch Phaät: –Laï thay, baïch Ñöùc Theá Toân, Ngaøi ñaõ ba laàn daïy nhö theá maø trong chuùng ñaây ñeàu khoâng coù vò naøo nghi ngôø gì. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Naøy A-nan, nay naêm traêm thaày Tyø-kheo trong chuùng hoäi naøy ñeàu laø nhöõng vò chöa chöùng ñaéc ñaïo quaû. Sau khi Ta vaøo Nieát-baøn, hoï seõ ñöôïc döùt saïch caùc laäu. Toân giaû cuõng ôû trong soá ñoù. Ñöùc Theá Toân laïi noùi vôùi caùc thaày Tyø-kheo: –Caùc vò neáu thaáy thaân, mieäng, yù cuûa Ta coù nhöõng loãi gì thì neân noùi cho Ta bieát. Khi aáy caùc thaày Tyø-kheo nghe Phaät daïy nhö theá rôi leä suït suøi cuøng baïch Phaät: –Ñöùc Nhö Lai ñaâu coù chuùt loãi nhoû naøo veà thaân, mieäng, yù! Luùc aáy Ñöùc Nhö Lai lieàn noùi keä: Caùc haønh voâ thöôøng. Laø phaùp sanh dieät Sanh dieät ñaõ dieät. Tòch dieät laø vui.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.